

FONOGESTY - CUED SPEECH

w polskiej adaptacji

Fonogesty - to system umownych gestów, które uzupełniają mowę, a tym samym ułatwiają człowiekowi niesłyszącemu wzrokowe odbieranie wypowiedzi słownych, czyli odczytywanie mowy z ust. A zatem, mówimy i jednocześnie dłonią w okolicy twarzy pokazujemy to, co mówimy. Osoba niesłysząca obserwuje więc nie tylko nasze usta w trakcie mówienia, ale i dłoń znajdującą się w pobliżu ust.

Określony układ dłoni jest jednakowy dla większej ilości spółgłosek i niekiedy w tym samym miejscu znajduje się lokacja dla dwóch samogłosek. Jak więc dziecko rozpozna, że wypowiadamy głoskę „t” a nie „m”? Obserwując siebie w lustrze możemy wypowiedzieć te głoski i szybko zauważymy, że wygląd ust i innych widocznych narządów artykulacyjnych jest inny przy wypowiedaniu każdej z tych głosek. Tak więc różne na ustach, może być wypowiadane w połączeniu z takim samym gestem, co pozwoli dokładnie rozpoznać wypowiadaną głoskę czy sylabę. Z kolei głoskom, które mają podobny obraz na ustach, jak: „p”, „b”, „m”, towarzyszą odmienne gesty różnicujące te głoski. Mówiąc, pokazujemy kolejne części fonogestowe. Są to poszczególne głoski bądź sylaby.

Zasada uzupełniania jest następująca: podobnemu na ustach towarzyszy inne na dłoni. Gesty nie zastępują mówienia. Są do niego dodane. Ich celem nie jest oznaczanie cech fonologicznych głosek, ale wzbogacenie wizualnego kontinuum mowy tak, żeby wszystkie jednostki językowe stały się dostępne dla osoby odczytującej z ust. Okazało się, że wystarczy osiem układów palców i cztery lub pięć umownych lokacji dłoni w pobliżu twarzy, aby można było osiągnąć jednoznaczne obrazy jednostek ciągu połączeń ruchów narządów mowy i ręki.